

Dedicat, fără nicio îndoială, evenimentelor menite să ne însoțească în alte lumi, pline de culoare și fantezie, Muzeul de Artă din Constanța a fost în această lună un fel de castel modern care a găzduit o inedită expoziție de tapiserie intitulată *Bărbați în arta textilă românească*.

Organizată de venerabila instituție tomitană în colaborare cu Uniunea Artiștilor Plastici din România, insolita expoziție ne-a demonstrat faptul că arta tapiseriei nu este apanajul femeilor, reunind la Constanța un grup temerar de artiști români care s-au dovedit a fi adevărați maeștri ai artei firului. Expoziția *Bărbați în arta textilă românească* a cuprins un număr impresionant de lucrări de tapiserie realizate în tehnica

haute lisse

, instalații și imprimerie create de Daniel Bălănescu, Traian Șt. Boicescu, Ion Deac Bistrița, Vasile Dobre, Gheorghe Gogescu, Vintilă Mihăescu, Mihai Moldovanu, Alexandru Dan Liviu Roșeanu și Nicolae Zîmbroianu. Lucrările de mari dimensiuni au avut asupra publicului un efect impresionant, artiștii prezenți în expoziție valorificând motive ornamentale și elemente abstracte ce au căpătat conotații alese prin transpunerea lor pe o suprafață atât de vie și de interpretabilă precum este tapiseria. Iar meritul acestei manifestări atât de speciale îi revine curatorului Gheorghe Gogescu care s-a hotărât să readucă în atenția marelui public frumusețea artei decorative. Intențiile domniei sale s-au concretizat în această expoziție care, printr-o organizare desăvârșită, a reușit să reunească numai bărbați, creatori români cu o vastă experiență în arta tapiseriei. Milităros, ordonat și capabil să adune în jurul său artiști de valoare, demersul îndrăzneț a lui Gheorghe Gogescu ne-a oferit, astfel, ocazia de a avea o privire cuprinzătoare asupra actualului fenomen al artei decorative realizate în România de către bărbați. Dificultatea de a realiza lucrări de tapiserie, precum și eforturile costisitoare pe care le implică această tehnică deosebită, nu au constituit un impediment pentru artiștii care s-au prezentat la Constanța cu o serie de lucrări ce au impresionat privitorul prin imaginea grandioasă, diversitatea tematică, coloristică și, bineînțeles, vigoarea prin care s-au exprimat din punct de vedere tehnic.

Cu toate că, din vremuri mitologice, tapiseria pare a fi fost un domeniu hărăzit în special femeilor, manifestarea *Bărbați în arta textilă românească* vine să ne demonstreze faptul că, în ziua de azi, meșteșugurile au devenit mult mai complexe, criticul de artă Doina Păuleanu mărturisind că prezenta expoziție se cunoaște dintr-o privire că este creată de bărbați. Dacă pentru cunoscători arta tapiseriei este o formă obișnuită de decorare, pentru marea majoritate întâlnirea cu lucrările expuse pe simezele muzeului constănțean a fost un moment revelator prin care au descoperit texturi variate și combinații inedite de materiale a căror unitate oferă o nouă dimensiune acestei arte prea puțin cunoscute sau promovate. În acest sens, criticul de artă Doina Păuleanu ne-a reamintit faptul că arta țesutului a apărut în Evul Mediu, epocă în care pe lângă funcția estetică, îndeplinea și una practică: aceea de a ține cald în vastele camere ale răcoroaselor castele medievale. Perioada de maximă înflorire a tapiseriilor s-a petrecut în secolul al XIII-lea, când, mai mult decât alte arte, lucrările decorative au devenit un fel de oglindă a istoriei, iar în secolul al XVI-lea, artiștii au renunțat la ajutorul meșterilor țesători așezându-se ei înșiși la gherghef pentru a descoperi farmecul artei firului. Astfel, în perioada Renașterii, foarte mulți dintre celebrii artiști au început să utilizeze cartonul de tapiserie, devenind pictori-cartonieri pentru executanții țesăturilor. După o perioadă de declin cauzată de tendința tot mai accentuată de a imita pictura, în secolul XX,

răceala betoanelor

avea să determine adevărata revenire a tapiseriilor monumentale, în prezent, artele textile dobândind o nouă dimensiune: tridimensionalitatea care a dus la nașterea unei noi categorii artistice intitulate

Fiber Art

Această expoziție reprezintă, așadar, efortul unei generații de a reproiecta tapiseria românească în prezent și de a o readuce în rândul artelor majore. Lucrările expuse pe simezele Muzeului de Artă ne-au oferit ocazia de a descoperi o textură și o profunzime care nu se regăsesc în celelalte moduri de expresie artistică, tapiseriile care compun expoziția *Bărbați în arta textilă românească*

fiind adevărate puncte de interes a căror monumentalitate s-a desfășurat vizual sub toate auspiciile unei frumoase transportări în spațiu. Călătoria inițiată de țesătorii români contemporani a început cu Daniel Bălănescu, singurul artist autor de panouri decorative care, de această dată, ne-a propus o instalație complexă. Printr-un desen gestual particular, artistul și-a propus să traducă în simboluri alese gândurile sale profunde privind dialogul dintre om și universul exterior. Alături de tapiseriile introspective create de Daniel Bălănescu, am regăsit și lucrările lui Traian Șt. Boicescu din a căror amplă țesătură parcă se desprindeau neîncetat vectori de mișcare și energie solară. Realizate în tehnica

haute lisse

, tapiseriile acestui artist au reușit să ne capteze atenția prin forța imaginativă alimentată de vibrații insolite care se echilibrau perfect pe vaste suprafețe de culoare. Evocat cu mult drag de criticul de artă Doina Păuleanu, Ion Deac Bistrița este un sculptor pasionat de tapiserie care, de-a lungul timpului, a demonstrat că este un artist capabil să cucerească noi teritorii imaginative. Cu toate că sunt supuse unor priviri succesive, tapiseriile sale nu conțin să transmită idei binefăcătoare, mereu optimiste și viu colorate, lucrările realizate de Ion Deac

Bistrița semănând cu o tablă pe care primăvara și toamna joacă interminabile partide de șah. În tapiseriile sale putem detecta o gândire ordonată și metodică care vine să structureze florilegiul oferit de natură, o serie de sensuri simbolice condensate în forme alese, precum și ordinea unui univers floral care impresionează prin meticulozitatea cu care a fost recreat. Un alt distins autor de artă textilă prezent în expoziție, a fost și muzeograful Vasile Dobre ale cărui lucrări compuse din forme simple au avut o impresionantă putere de sugestie. Vasile Dobre stăpânește un tip aparte de abstractizare pe care îl introduce în lucrările sale de tapiserie, imaginea creată păstrând totodată sensurile simbolice inițiale.

Un artist meticulos și ordonat, curatorul expoziției, Gheorghe Gogescu nu este la prima aventură tomitană, fiind una dintre acele persoane capabile să strângă în jurul său nucleu artistic și, mai ales, să le aprecieze. Criticul de artă Doina Păuleanu a subliniat calitatea lui Gheorghe Gogescu de a nu se considera doar pe sine, ci de a aduna în jurul său artiști importanți reușind, astfel, să materializeze proiecte complexe. Clădite pe o viziune concentrată, tapiseriile sale aduc în prim plan obiecte recognoscibile, artistul reușind să creeze universuri ce-i poartă amprenta personală nu numai din punct de vedere cromatic, ci și al modului în care se structurează. Un alt univers interesant l-am descoperit și în lucrarea *Visul* prin care Vintilă Mihăescu ne îndeamnă să admirăm o țesătură creată la patru mâini. Realizată împreună cu soția sa, Viorela Mihăiescu, această tapiserie a fost o excepție în contextul prezentei expoziții, lucrarea cuplului de artiști reușind să îngemăneze o lume de simblouri în care tentația abstractului și-a făcut simțită prezența pentru a impulsiona o stare de contemplație aleasă. Și Mihai Moldovanu a prezentat lucrări extrem de interesante care și-au regăsit spațiul de expunere în ultima sală a muzeului, dedicată ideii de experiment. Artistul ne-a propus o serie de instalații și obiecte realizate în tehnica mixtă, lemn și lână, a căror diversitate a devoalat demersul plasticianului de a cuceri noi forme și culori îndrăznețe. Lucrările semnate de Mihai Moldovanu au puterea de a (ne) decora universul vizual printr-o cromatică deosebită al cărei caracter experimental se detașează printr-o forță de sugestie aparte, având, în același timp, și o înaltă calitate decorativă. La rândul lui, Alexandru Dan Liviu Roșeanu este un artist pentru care istoria tapiseriei nu prezintă secrete. Artistul a expus pe simeza muzeului constantă tapiseria *Vânătoare*

, o lucrare mai specială care a făcut trimiteri directe către vremuri de mult apuse, către epoca în care tapiseria nu era doar un obiect estetic, ci avea și funcții utilitare. Deosebită prin desfășurarea câmpului narativ, această tapiserie a stabilit o punte vizuală între Evul Mediu și lumea contemporană, aducându-ne aminte de imaginea întunecată a castelelor medievale care prindeau viață prin scenele cotidiene țesute atât de armonios de artiștii vremii. Stăpân al unei tehnice desăvârșite, Alexandru Roșeanu ne-a oferit o adevărată lecție de istorie a tapiseriei, ce a continuat în contemporaneitate prin prezența lui Nicolae Zîmbroianu, cel care ne-a propus o serie de lucrări tridimensionale. Hotărât să decoreze un întreg perete al muzeului tomitan, artistul a reușit acest lucru apelând și la o serie de lucrări de tapiserie, dar și la exponate tridimensionale a căror prezență ne-a demonstrat că tapiseria nu este doar o artă a spațiului bidimensional, ci și că în ultima vreme a mai câștigat o dimensiune extrem de importantă. Itinerariul expoziției

Bărbați în arta textilă românească

a cuprins o serie de surprize și emoții vizuale care ne-au demonstrat cât de sensibili și de

Bărbați în arta textilă românească

Scris de Luana LUBAN
Marți, 13 Iulie 2010 12:47 -

receptivi sunt țesătorii români contemporani. Fiecare lucrare în parte a înglobat parcă timpul ce se așterne peste noi, meritul acestor maeștri în arta tapiseriei fiind acela a de ști să-l folosească în uzul personal și, în definitiv, al tuturor celor care pătrund în tainele tapiseriilor create de mâinile lor. O experiență inedită, această călătorie prin labirintul a mii de fire ce recompun imagini ale existenței noastre, terestre sau onirice, a fost o certitudine a faptului că, în ciuda turbulențelor lumii actuale, artiștii români există, creează, visează și, din când în când, poposesc la malul mării pentru a împărtăși tainele artei lor.